

Lisa 6. Täiendavad ettepanekud: 2030. aasta järgse energiatõhususe õigusraamistiku avalik konsultatsioon.

Energiatõhususe direktiiv (EL) 2023/1791:

Eesti teeb ettepaneku:

- a) korrigeerida avaliku sektori hoonete rekonstrueerimiskohustuse (artikkel 6) baastaset regulaarselt, näiteks iga 3–5 aasta järel, et arvestada hoonete lammutamist, müüki, asutuste ühendamist, kasutusvajaduse vähenemist ja demograafilisi muutusi;**
- b) võimaldada avaliku sektori hoonete 3% rekonstrueerimiskohustuse täitmisse osalise koefitsiendiga (nt 0,5–0,7) arvestada ka rekonstrueerimisi, mis saavutavad hoonete energiatõhususe direktiivist tulenevate mitteeluhoonete energiatõhususe miinimumstandardite (MEPS) taseme, kuid mitte täielikku liginullenergiahoone tase. See aitab tagada parema kooskõla energiatõhususe direktiivi artikli 6 ning hoonete energiatõhususe direktiivi artikkel 9 (MEPS) nõuete täitmisel.**

Avaliku sektori hoonete rekonstrueerimiskohustuse rakendamisel tuleb arvestada, et rekonstrueerimisotsused ei lähtu praktikas ainult energiatõhususest, vaid ka avalike teenuste kvaliteedist, hoonete kasutusvajadusest, ligipääsetavusest ning ruumiprogrammi muutustest. Seetõttu moodustavad energiatõhususega otseselt mitteseotud tööd sageli olulise osa investeeringu kogumaksumusest ning pikendavad energiasäästumeetmete tasuvusaega.

Eesti peab vajalikuks korrigeerida avaliku sektori rekonstrueerimiskohustuse baastaset regulaarselt, näiteks iga 3-5 aasta järel, et võtta arvesse avaliku sektori hoonefondi tegelikku muutumist ajas. Praegune fikseeritud baasaasta ei arvesta piisavalt olukordi, kus hooneid lammutatakse, müüakse, asutused ühendatakse või kolitakse kokku.

Kuigi kehtiv energiatõhususe direktiiv võimaldab erinevaid rekonstrueerimissügavusi, piiravad avaliku sektori eelarvevõimalused praktikas tehtavaid valikuid. Eesti analüüs näitab, et paindlikum lähenemine võimaldaks sama investeeringumahu juures energiatõhusamaks muuta suuremat hulka hooneid ning saavutada suuremat koguenergiasäästu ja kasvuhoonegaaside vähenemist. Samuti võimaldaks see vähendada avaliku sektori investeerimisvajadust ja suunata vahendeid suurema süsteemse mõjuga meetmetesse. Erinev rekonstrueerimissügavus vastavalt hoonete kasutusvajadusele ja energiasäästu potentsiaalile peaks kajastuma ka 3% rekonstrueerimiskohustuse arvestuses, võimaldades osalise koefitsiendiga (nt. 0,5- 0,7) arvesse võtta ka MEPS taseme saavutavaid rekonstrueerimisi.

Hoonete energiatõhususe direktiiv (EL) 2024/1275:

- a) Leiame, et uuendatud hoonete energiatõhususe direktiivi (EL) 2024/1275 all tuleks säilitada seni kehtinud erandid, võttes arvesse kestliku liikuvuse taristu rajamise**

majanduslikku mõistlikkust, tehnilist teostatavust ja kohalikke olusid. Laadimistaristu rajamise ja eelkaabelduse paigaldamise nõuete rakendamisel tuleb lähtuda kulutõhususe põhimõttest ning võimaldada samaväärsuse põhimõtte rakendamist. Samuti peame vajalikuks tagada paindlikkus jalgrattaparkimiskohtade rajamisel, näiteks võimaldades nende etapiviisilist rajamist vastavalt tegelikule nõudlusele.

Liikmesriigid erinevad märkimisväärselt oma elektritaristu ja majandustingimuste poolest. Mitmetes Eesti piirkondades on elektrivõrgu võimekus piiratud ning uute tarbijate liitumiskulud võivad ulatuda sadadest tuhandetest kuni miljonite eurodeni. Sellised piirangud võivad muuta artikli 14 lõigete 1, 2 ja 4 järgimise paljudel juhtudel majanduslikult põhjendamatuks ja tehniliselt võimatuks.

Arvestades, et EPBD artiklis 14 ei arvestata liikmesriikide eripäradega, sealhulgas nende tehnilise ja majandusliku võimekusega muutuvas geopoliitilises olukorras, on direktiiviga sätestatud nõuete rakendamine keeruline.

Samuti ei ole Eesti hinnangul komisjoni juhises avaldatud leevendusi võimalik järgida ilma halduskoormuse märkimisväärselt kasvuta.

Laadimistaristu:

- Laadimistaristu rajamise ja kasutamise vajadused on erinevate hoonetüüpide puhul väga erinevad. Laadimistaristu rajamine ja eelkaabelduse paigaldamine on kõige otstarbekam elamute lähedal, kus sõidukeid laetakse üleöö, ning kontorihoonete (töökohtade) läheduses, kus inimesed viibivad keskmiselt 8 tundi päevas.
- Näeme, et sellistele mitteeluhoonetele nagu näiteks kaubanduskeskused, meelelahutuskohad ja ärihooned, mille kasutusprofiil on eelnimetatud elamutest ja kontorihoonetest väga erinev, tuleb läheneda praktilisemalt ja ette näha paindlikkus. Selliste hoonete juurde suure hulga standardsete laadimispunktide paigaldamine võib olla ebatõhus ja -praktiline.
- Lahendusena näeme võimalust nõude täitmiseks paigaldada üks 240 kW kiirlaadija, mis vastaks kümnele standardsele 22 kW laadijale (kokku 220 kW) – teisisõnu, asendada direktiivis sätestatud nõutav arv (tava)laadijaid samaväärse arvu kiirlaadijatega (nn samaväärsuse põhimõte). Selline paindlikkus võimaldab rakendada direktiivi nõudeid kohalike olusid (sh tehnilist võimekust ja kohalikku nõudlust) arvesse võttes. Ühtlasi on selline lähenemine kooskõlas tehnoloogilise arenguga, tänu millele jõuab turule üha enam kiirlaadimise võimekusega elektriautosid.

Jalgrattaparkimiskohad:

- Eesti ettevõtjate ja kaubandushoonete omanike vaatest ei ole direktiivis nõutav jalgrattaparkimiskohtade arv mõistlikult saavutatav ega ka vajalik, arvestades juba loodud jalgrattaparkimiskohtade vähest kasutust.

- Peame vajalikuks, et nõutav jalgrattaparkimiskohtade arv peab olema proportsionaalne ja vastama kohalikele vajadustele ja piirkondlikele eripäradele (sh demograafilised ja kliimaatilised tingimused).
- Seetõttu soovime nõude täitmisel täiendavat paindlikkust, võimaldades rajada parkimiskohad vastavalt tegelikele vajadustele etappide kaupa. Näiteks selliselt, et algselt rajataks 50% jalgrattaparkimiskohtadest, tagades samaaegselt, et vajalik ala on nõudluse kasvades täies ulatuses kõikide ettenähtud jalgrattaparkimiskohtade rajamiseks (nõude täitmiseks) olemas.